

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΓΙΑ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟ PROJECT ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΣΕΝΑΡΙΩΝ

ΣΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΗΣ ΝΕΟΤΕΡΗΣ ΚΑΙ ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ¹

A/A	Τίτλος σεναρίου /project (θέματα - περιεχόμενο)	Ιδέα σεναρίου (μαθησιακό πλαίσιο - προσέγγιση)	Σκοπός σεναρίου - προσθετική αξία
1.	Με τον φακό της Ιστορίας: γεγονότα που σημάδεψαν τον 20ό αιώνα - περασμένα αλλά όχι ξεχασμένα.	<ul style="list-style-type: none"> Οι μαθητές σε ρόλο κινηματογραφιστή ετοιμάζουν μια επισκόπηση των σημαντικότερων γεγονότων-σταθμών του 20ού αιώνα. (project, ίσως με τη μορφή παρουσίασης στο power point). 	Συνολική θεώρηση ιστορικών γεγονότων – διάκριση βασικών γεγονότων από επουσιώδη.
2.	Τα αίτια του Α΄ (ή Β΄) Παγκοσμίου Πολέμου και πώς αυτά παρουσιάζονται στα σχολικά εγχειρίδια και σε σχετικές ιστοσελίδες.	<ul style="list-style-type: none"> Διερεύνηση μέσα από τον ρόλο του ιστορικού-ερευνητή (ομαδοσυνεργατική διερεύνηση μέσω φύλλου εργασίας) 	Πολυπρισματική θεώρηση Ιστορίας – παρουσίαση διαφορετικών οπτικών γωνιών.
3.	Α΄ Παγκόσμιος Πόλεμος: ο πόλεμος των χαρακωμάτων («Η ζωή εν τάφω»).	<ul style="list-style-type: none"> Οι μαθητές σε ρόλο δημοσιογράφου: συγγραφή ρεπορτάζ ιστορικού περιεχομένου. Οι μαθητές σε ρόλο λογοτέχνη (βιωματική προσέγγιση): <ul style="list-style-type: none"> ⇒ Σελίδες ενός ημερολογίου: Μια μέρα στα χαρακώματα. ⇒ Γράμμα από το δυτικό μέτωπο: η ζωή στα χαρακώματα. ⇒ Διήγημα με τίτλο «Ουδέν νεώτερον από το δυτικό μέτωπο». 	<p>Διαθεματικότητα - σύνδεση με Λογοτεχνία:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Η μυστική παπαρούνα</i>, από το βιβλίο του Στρατή Μυριβήλη «Η ζωή εν τάφω». • <i>Ουδέν νεώτερον από το δυτικό μέτωπο</i>, του Έριχ Μαρία Ρεμάρκ. • <i>Η οικογένεια Ζερνίμ</i>, του Ερνστ Βίχερ.

¹ Τα θέματα αυτά είχαν κατατεθεί αρχικά ως εισηγήσεις από την υποφαινόμενη στα πλαίσια της συμμετοχής της στο ευρωπαϊκό πρόγραμμα *eContentplus*, υπό την εποπτεία της Προϊσταμένης του Τομέα Τεχνολογίας του ΠΙΚ, Αναστασίας Οικονόμου. Πιο συγκεκριμένα, κατατέθηκαν στα πλαίσια δημιουργίας μιας ψηφιακής βιβλιοθήκης με τίτλο *CITER - Creation of a European History Textbook Repository* (βλ. σχετικά στην ιστοσελίδα του έργου: <http://citer.cti.gr>). Οι προτεινόμενες ιδέες προσφέρονται περισσότερο για μαθητές Γ΄ Λυκείου, αλλά με τις κατάλληλες αναπροσαρμογές και τροποποιήσεις μπορούν να έχουν ως αποδέκτες και μαθητές Γ΄ Γυμνασίου.

4.	Ο ρόλος του ηγέτη στη διαμόρφωση του ιστορικού γίνεσθαι (μέσα από τον Α΄ και Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο).	<ul style="list-style-type: none"> • Οι μαθητές σε ρόλο ιστορικού: συγγραφή project. 	<p>Ανθρωποκεντρική θεώρηση Ιστορίας - συνειδητοποίηση της συμβολής του ανθρώπινου παράγοντα στην ιστορική ζωή. Προεκτάσεις: σύνδεση με προσωπικότητες άλλων ιστορικών περιόδων που άφησαν τα ίχνη τους (θετική ή αρνητική παρουσία).</p>
5.	Στα παρασκήνια της Ιστορίας: οι αφανείς ήρωες.	<ul style="list-style-type: none"> • Οι μαθητές σε ρόλο συγγραφέα ενός νέου βιβλίου Ιστορίας που θα προβάλλει τους αφανείς ήρωες (απλό λαό, εργάτες, στρατιώτες, γυναίκες). Κάθε ομάδα θα ετοιμάσει ένα σύντομο κεφάλαιο για την κάθε περίπτωση. 	<p>Ανθρωποκεντρική θεώρηση Ιστορίας - μνήμη όλων αυτών των ανωνύμων που πρόσφεραν /θυσιάστηκαν, αλλά περνούν απαρατήρητοι ή παρασιωπώνται στα ιστορικά βιβλία. Σύνδεση με το ποίημα του Μπέρτολτ Μπρεχτ, <i>Ερωτήσεις ενός εργάτη που διαβάζει</i>.</p>
6.	Α΄ και Β΄ Παγκόσμιος Πόλεμος: τεχνολογία και νέα όπλα.	<ul style="list-style-type: none"> • Οι μαθητές σε ρόλο δημοσιογράφου: <ul style="list-style-type: none"> ➔ γράφουν ένα άρθρο για το θέμα αυτό με αντιπολεμικό πνεύμα ή ➔ δημιουργούν ένα ντοκιμαντέρ που περιλαμβάνει ιστορική αφήγηση και φωτογραφικό υλικό. • Οι μαθητές σε ρόλο επιμελητή ενός Πολεμικού Μουσείου, ετοιμάζουν τα εκθέματα που θα περιληφθούν σ΄ αυτό (επιμελούνται το φωτογραφικό υλικό και τις λεζάντες /επεξηγηματικές πινακίδες σχετικά με το θέμα αυτό). 	<p>Συνειδητοποίηση των τρομακτικών δυνατοτήτων που παρείχαν τα νέα όπλα (τανκ, τοξικά αέρια, ατομική βόμβα) και καθιστούσαν την όψη του πολέμου πιο απάνθρωπη και αιματηρή.</p>

7.	Α΄ και Β΄ Παγκόσμιος Πόλεμος: η συμμετοχή των Κυπρίων.	<ul style="list-style-type: none"> • Οι μαθητές σε ρόλο δημοσιογράφου γράφουν: <ul style="list-style-type: none"> ➤ ένα ρεπορτάζ ιστορικού περιεχομένου. ή ➤ τα απομνημονεύματα ενός Κύπριου βετεράνου του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου. 	Πέρα από τη γνώση που θα αποκτηθεί για την ένοπλη συμμετοχή των Κυπρίων στους δύο πολέμους, θα καταστεί δυνατή η συνειδητοποίηση όψεων του εθελοντισμού (εθελοντική προσφορά άμαχου πληθυσμού σε καιρό πολέμου).
8.	Οι δύο Παγκόσμιοι Πόλεμοι: ο τραγικός απολογισμός.	<ul style="list-style-type: none"> • Διερεύνηση μέσα από τον ρόλο του ιστορικού-ερευνητή (α΄ φάση). • Συγγραφή ρεπορτάζ ιστορικού περιεχομένου /σύντομου κειμένου (β΄ φάση). 	Συνειδητοποίηση των τρομακτικών απωλειών και τραγικών συνεπειών των δύο πολέμων, ιδίως στον ανθρώπινο παράγοντα.
9.	Νικητές και ηττημένοι των δύο Παγκοσμίων Πολέμων: ποιος στ΄ αλήθεια κερδίζει;	<ul style="list-style-type: none"> • Διερεύνηση μέσα από τον ρόλο του ιστορικού-ερευνητή (α΄ φάση). • Συγγραφή ρεπορτάζ ιστορικού περιεχομένου /άρθρου /project (β΄ φάση). 	Συνειδητοποίηση ότι σε έναν πόλεμο δεν υπάρχουν πραγματικοί νικητές.
10.	Το ολοκαύτωμα των Εβραίων: μια μαύρη σελίδα στην ιστορία της ανθρωπότητας.	<ul style="list-style-type: none"> • Διερεύνηση μέσα από τον ρόλο του ιστορικού-ερευνητή (α΄ φάση). • Συγγραφή project (β΄ φάση). • Οι μαθητές γράφουν σελίδες από: <ul style="list-style-type: none"> ➤ τα απομνημονεύματα ενός επιζώντος από τα στρατόπεδα συγκεντρώσεως. ➤ το ημερολόγιο μιας νεαρής Εβραίας (ενός νεαρού Εβραίου) κατά τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο. 	Πολυπρισματική θεώρηση Ιστορίας – παρουσίαση διαφορετικών οπτικών γωνιών. Διαθεματικότητα - σύνδεση με Λογοτεχνία (Το ημερολόγιο της Άννας Φρανκ). Σύνδεση με άλλες γενοκτονίες (Ποντίων, Αρμενίων).
11.	Η νεολαία στον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο: χειραγώγηση ή αντίσταση;	<ul style="list-style-type: none"> • Οι μαθητές σε ρόλο ομιλητή /εισηγητή σε ένα μαθητικό συνέδριο με το θέμα αυτό. 	Ευαισθητοποίηση - καλλιέργεια κριτικής σκέψης και αντίστασης σε προπαγανδιστικά μηνύματα.
12.	Ρίψη ατομικής βόμβας στη Χιροσίμα και Ναγκασάκι.	<ul style="list-style-type: none"> • Αγώνας λόγου (debate) - ηθικό δίλημμα (λήψη απόφασης): οι μαθητές σε ρόλο μελών του 	Ευαισθητοποίηση σε ένα σοβαρό πρόβλημα της ανθρωπότητας.

		συμβουλίου που πρόκειται να πάρει την απόφαση για τη ρίψη της ατομικής βόμβας, προσπαθούν να μεταπείσουν το συμβούλιο από την απόφασή του.	Διαθεματικότητα - σύνδεση με το μάθημα Έκφρασης-Έκθεσης (Τρόποι πειθούς-επίκληση στο συναίσθημα).
13.	Δικτατορικά (ολοκληρωτικά) καθεστώτα στην Ευρώπη του Μεσοπολέμου.	<ul style="list-style-type: none"> • Διερεύνηση μέσα από τον ρόλο του ιστορικού-ερευνητή (α' φάση). • Συγγραφή ρεπορτάζ ιστορικού περιεχομένου /άρθρου (β' φάση) 	Προβληματισμός για την ιδεολογία και τις συνθήκες ανάδυσης ολοκληρωτικών καθεστώτων. Καλλιέργεια κριτικής σκέψης και τοποθέτησης σε ανάλογα ιδεολογήματα.
14.	Πολεμική προπαγάνδα (κατά τους δύο Παγκόσμιους Πολέμους): μέσα και τρόποι πειθούς (πλύσης εγκεφάλου).	<ul style="list-style-type: none"> • Οι μαθητές σε ρόλο δημοσιογράφου: συγγραφή ρεπορτάζ ιστορικού περιεχομένου. 	Διαθεματικότητα - σύνδεση με το μάθημα Έκφρασης-Έκθεσης (Τρόποι πειθούς).
15.	Η Τέχνη ως καθρέφτης των ιστορικών γεγονότων.	<ul style="list-style-type: none"> • Οι μαθητές σε ρόλο οργανωτή μιας έκθεσης με έργα καλλιτεχνών (πίνακες, γλυπτά) που απεικονίζουν σκηνές των δύο Παγκοσμίων Πολέμων. • Σενάριο «κιβωτού»: οι μαθητές φροντίζουν να εντοπίσουν και να διασώσουν για τις μελλοντικές γενιές τα πιο αντιπροσωπευτικά καλλιτεχνικά έργα που καθρεφτίζουν τους δύο Παγκόσμιους Πολέμους. 	Διαθεματικότητα - σύνδεση με το μάθημα Τέχνης.
16.	Η γυναίκα στον 20ό αιώνα: αγώνες και διεκδικήσεις για το δικαίωμα ψήφου.	<ul style="list-style-type: none"> • Οι μαθητές σε ρόλο κοινωνιολόγου (project). • Οι μαθητές σε ρόλο χρονογράφου: συγγραφή χρονογραφήματος για το θέμα με ειρωνικό - εύθυμο ύφος. • Οι μαθητές σε ρόλο λογοτέχνη γράφουν σελίδες από τα απομνημονεύματα μιας σουφραζέτας. • Υπόδυση ρόλου: μια σουφραζέτα σε συγκέντρωση 	Διαθεματικότητα - σύνδεση με το μάθημα Κοινωνιολογίας.

		<p>γυναικών επιχειρηματολογεί υπέρ του δικαιώματος ψήφου των γυναικών.</p> <ul style="list-style-type: none"> Αγώνας λόγου (debate): επιχειρήματα υπέρ και κατά του δικαιώματος ψήφου των γυναικών. 	
17.	Η γυναίκα στην εργασία.	<ul style="list-style-type: none"> Οι μαθητές σε ρόλο δημοσιογράφου: συγγραφή ρεπορτάζ ιστορικού περιεχομένου. 	Συνειδητοποίηση της κοινωνικής θέσης και προσφοράς των γυναικών.
18.	Συμμετοχή γυναικών σε εθνικούς αγώνες και πολέμους (στον 20ό αιώνα).	<ul style="list-style-type: none"> Οι μαθητές σε ρόλο χρονικογράφου: συγγραφή χρονικού. 	Συνειδητοποίηση της ποικιλότητας συμβολής των γυναικών σε εθνικούς αγώνες.
19.	Γυναικείες μορφές που ξεχώρισαν στον 20ό αιώνα.	<ul style="list-style-type: none"> Οι μαθητές σε ρόλο τηλεπαρουσιάστρη που θα παρουσιάσει γυναίκες που ξεχώρισαν στα Γράμματα, στις Επιστήμες κτλ. και θα τις βραβεύσει για την προσφορά τους. 	Εκτίμηση της προσφοράς των γυναικών στις Επιστήμες και στον Πολιτισμό.
20.	Εργατική τάξη: διεκδικήσεις και συγκρούσεις.	<ul style="list-style-type: none"> Οι μαθητές σε ρόλο επιμελητή της έκδοσης ενός περιοδικού με θέμα τους κοινωνικούς αγώνες. 	Διαθεματικότητα - σύνδεση με το μάθημα Κοινωνιολογίας.
21.	Παγκόσμια οικονομική κρίση.	<ul style="list-style-type: none"> Οι μαθητές σε ρόλο ομιλητή σε ευρωπαϊκό συνέδριο, παραθέτουν τα αίτια της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης και τις εισηγήσεις τους γι' αυτή. 	Συνειδητοποίηση των αιτιών της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης.
22.	Αποικιοκρατία - αποικιοκρατική πολιτική. ή Αποικίες: πηγή ανάπτυξης της Δύσης.	<ul style="list-style-type: none"> Αγώνας λόγου (debate): Αποικίες - από τη σκοπιά ενός αποικιοκράτη και ενός αποικιοκρατούμενου. 	Πολυπρισματική θεώρηση Ιστορίας – παρουσίαση διαφορετικών οπτικών γωνιών.

Συγγραφή – επιμέλεια:

Παπαλεοντίου Μαρία

Φιλόλογος

Λειτουργός ΠΙΚ